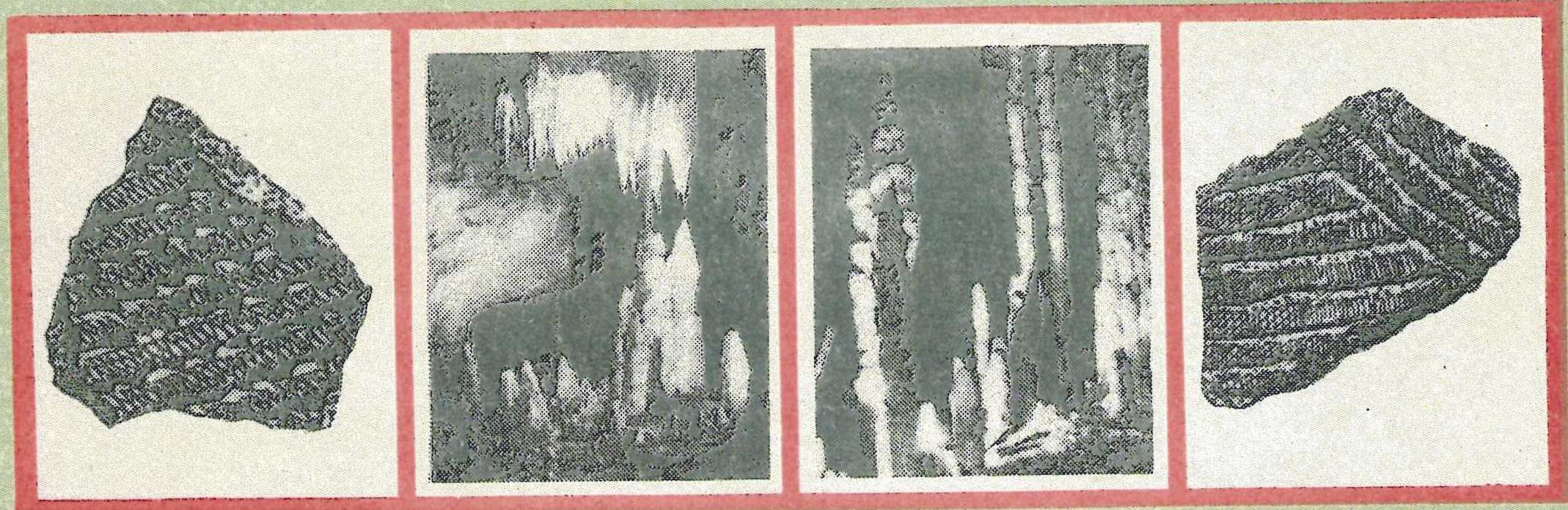


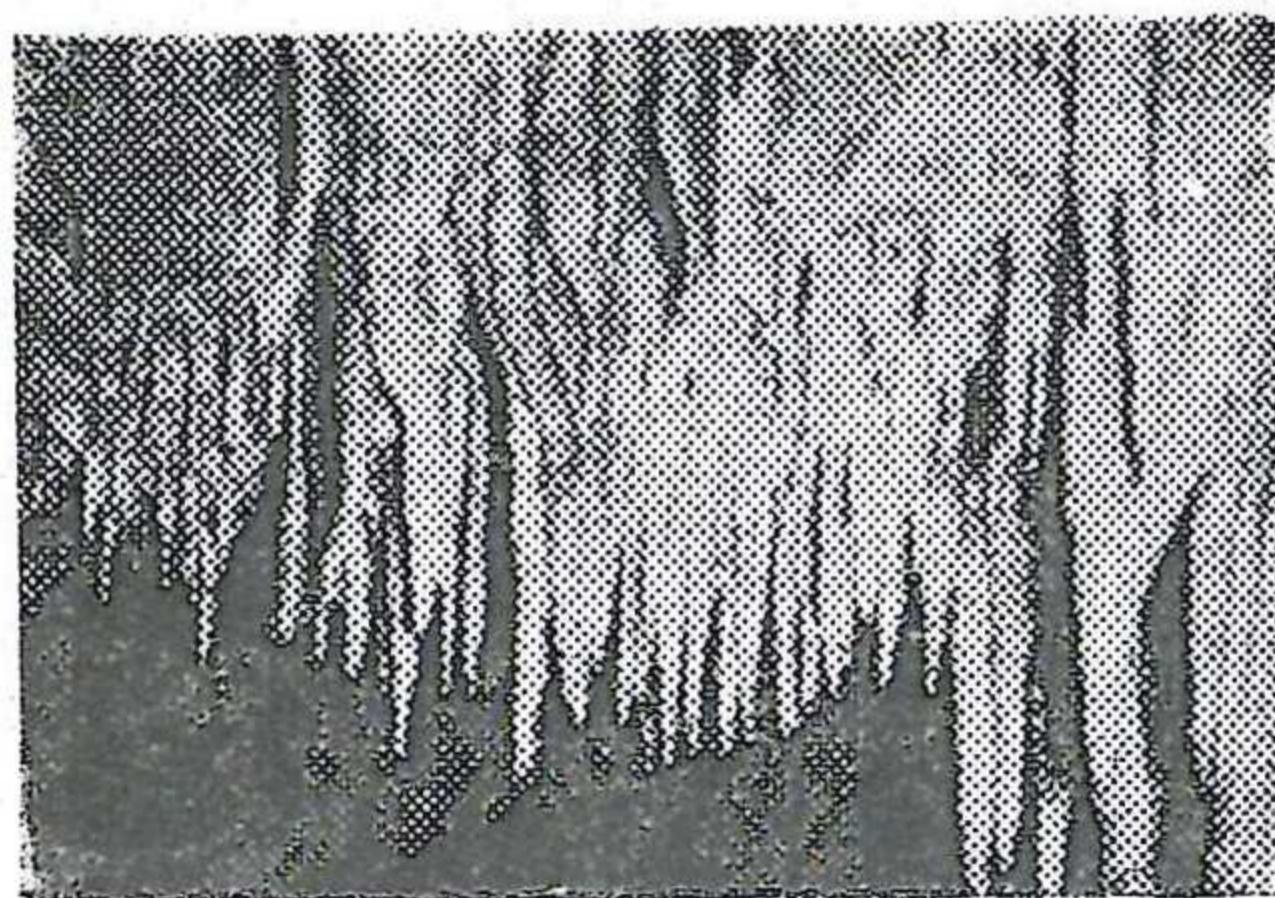
Ș C O A L A V ÎL C E A N ă



**STUDII ȘI CERCETĂRI
DE
SPEOLOGIE**

Peșterile din Muntele Sălitrari

GEORGE PONTA, ADRIAN SOLOMON



Lucrarea de față prezintă peșterile care se dezvoltă în Muntele Sălitrari, a căror lungime este cuprinsă între 1,1 m și 1 500 m, cartate de cercul de speologie „Focul Viu“ al B.T.T. București, în perioada 1978—1980.

Muntele Sălitrari constituie versantul drept al văii Presacina, în imediata apropiere a acesteia de confluența cu valea Cernei. Numele de Sălitrari provine de la cuvântul Sălitru (salpetru), care se exploata în timpul imperiului austro-ungar din peșterile acestui munte. O a doua denumire dată de locnici acestui munte este „cracul cu peșteri“ datorită numărului mare de deschideri care apar în versant.

Muntele Sălitrari constituie axa principală de dezvoltare a calcarelor în zona Presacina-Drăstănic, zonă ce cuprinde cea mai largă aflorare a rocilor carbonatice din valea Cernei, ceea ce a determinat formarea în acest perimetru a celor mai lungi chei și în același timp cea mai mare concentrare de peșteri din valea Cernei, aici aflându-se 90% din peșterile mari din acest bazin hidrografic.

Lucrarea prezintă inventarierea a unui număr de 10 cavități cu o lungime cuprinsă între 1,1 m și 1 500 m.

Prezentarea generală a zonei.

Valea Presacina se află în versantul drept al Cernei, la 15 km nord de stațiunea Băile Herculane.

Privit din valea Cernei, Muntele Sălitrari prezintă versanți abrupti, cu energie mare de relief. Peșterile sunt dezvoltate în calcare jurasică și sunt prezentate în ordinea dată de catalogul peșterilor din România.

Cod 2144 — Peștera nr. 1 din Muntele Sălitrari

Catalog 27 — explorare 4 aprilie 1979 — Cercul de speologie „Focul Viu“ București.

Localizare: de la confluența Cernei cu Presacina se urcă aproximativ 400 m prin chei, pînă în dreptul unui grohotiș care apare în versantul drept al văii. În dreptul acestui grohotiș, în versantul stîng apare deschiderea peșterii nr. 36. Se urcă la extremitatea superioară a grohotișului pînă la baza unui perete de calcar, pe sub care se merge spre aval, paralel cu valea Presacina, cca 50 m pînă în dreptul unei săritori de 8—10 m. Extremitatea superioară a acestei săritori se află în dreptul deschiderii peșterii nr. 1 din Muntele Sălitrari.

Altitudinea relativă 130—155 m: altitudinea absolută 420—455 m.

Lungime 104 m; denivelare 25 m.

Descrierea peșterii: deschiderea peșterii este de dimensiuni mari (9 x 5 m) și se continuă cu o galerie largă, la început descendentă, cu o ramificație laterală de dimensiuni reduse. În tavan se poate observa un horn de 25 m, a cărui parte finală constituie a doua deschidere (superioară) a cavității (1,5 x 1 m). La 10 m în interior, față de acest prim horn se poate observa un alt doilea horn de aceiași înălțime, care se închide. Din acest punct podeaua galeriei devine ascendentă, se îngustează, terminîndu-se cu un horn de 15 m, cu peretii acoperiți cu argilă.

Cod 2144 — Peștera nr. 2 din Muntele Sălitrari.

Catalog 28 — explorare 1960 — Institutul de speologie „Emil Racoviță“ din București; 1979 — Cercul de speologie „Focul Viu“ din București.

Localizare: vezi Peștera nr. 1 din Muntele Sălitrari. De la aceasta se urcă pe o brînă laterală care ajunge pe creasta de calcare de deasupra acestei peșteri, în care apare deschiderea superioară a peșterii nr. 1 din Sălitrari. Din dreptul acesteia se poate observa deschiderea peșterii nr. 2.

Altitudinea relativă 155—150 m ; altitudinea absolută 455—450 m.

Lungime 440 m ; denivelare 5 m.

Descriere : deschiderea cavității de dimensiuni mari se continuă cu o galerie de 20 m lungime care conduce într-o sală de mari proporții din care se poate observa deschiderea nr. 2 a peșterii spre care galeria coboară la —5 m. Din această sală care o prezentăm ca Sala I, peștera se continuă cu aceleași dimensiuni mari ale culoarelor, cu podeaua formată din blocuri mari, lipsită de concrețiuni. Între aceste blocuri de calcar se pot observa în cîteva locuri excavări de mari dimensiuni, sub formă de pîlnie, rezultatul extragerii salitrului. Dimensiunile galeriilor fiind impresionante nu permit o delimitare exactă a sălilor. Am considerat săli, punctele în care direcția galeriei se schimbă brusc, iar podeaua este formată dintr-o îngărmădire haotică de bolovani.

Din Sala II dimensiunile galeriei se reduc simțitor, devenind de 5 x 4 m, de data aceasta podeaua fiind acoperită în mare parte cu argilă, iar după cîteva zeci de metri galeria se îngustează devenind o diaclază îngustă, care se îndreaptă spre versant.

Cod 2144 — Peștera nr. 3 din Muntele Sălitrari.

Catalog 29 — explorare Cercul de speologie „Focul Viu“ din București.

Localizare : vezi peștera nr. 2 din Muntele Sălitrari. În partea sudică a deschiderii nr. 2 a peșterii nr. 2 din Muntele Sălitrari se observă o săritoare de 3 m, care se continuă cu o galerie de dimensiuni reduse (tunel) la capătul căreia se află peștera nr. 3 din Muntele Sălitrari.

Altitudinea relativă 155 m ; altitudinea absolută 455 m.

Lungime 42 m ; denivelare 0 m.

Descrierea : deschiderea cavității de dimensiuni reduse face legătura cu o sală mică din care se desprind două galerii scurte.

Cod 2144 — Peștera Mare din Muntele Sălitrari.

Catalog 30 — explorare 1960, Institutul de speologie „Emil Racoviță“ ; 1979 — Cercul de speologie „Focul Viu“ din București.

Localizare : vezi peștera nr. 3 din Muntele Sălitrari. Din dreptul acesteia, se continuă drumul pe la bază peretelui de calcar spre aval, pînă în dreptul unui grohotiș, la extremitatea superioară a acestuia fiind cele două deschideri ale peșterii mari din Muntele Sălitrari.

Altitudinea relativă 180 m ; altitudinea absolută 480 m.

Lungime 1 500 m ; denivelare 45 m (+15 m —30 m).

Descrierea : peștera are două deschideri care se unesc după 15 m ; peștera este formată din două sectoare de galerii mari unite între ele printr-un sector de galerii înguste.

Sectorul I are direcția generală E—V și este format dintr-o galerie de 10—12 m, cu o înălțime medie de 5—6 m ; podeaua este acoperită cu argilă și bolovani. Terminusul acestui sector este marcat de un gur cu apă, de unde se deschide spre NV galeria de legătură cu sistemul II. Galeria de legătură se desparte în două, una făcînd jonctiunea cu extremitatea sudică a sectorului II și a două este o galerie ascendentă care se termină într-o fereastră care se găsește la 14 m deasupra Sălii nr. 1.

Sectorul II este bogat concretionat pe toată lungimea și are pe podea numeroși bolovani printre care se poate cobori pînă la —20 m, —30 m. Sală I este mărginită de o diaclază a cărei extremitate face legătura cu un sistem de galerii înguste care coboară pînă la —30 m și au funcționat ca ponor. Terminusul peșterii este în Sala III, care se desfășoară pe o denivelare de 25 m.

Cod 2144 — Gaura Hoților de sub Paltin.

Catalog 31 — explorare Institutul de speologie „Emil Racoviță“ — 1960 și Cercul de speologie „Focul Viu“ din București — 1979.

Localizare : vezi peștera nr. 3 din Muntele Sălitrari. Din dreptul acesteia se urmează poteca de la baza peretelui pînă la grohotișul a cărui extremitate superioară se găsește în dreptul peșterii mari din Muntele Sălitrari ; se traversează grohotișul și se merge pe curba de nivel paralelă cu valea cca. 20 m pînă pe creasta de calcar care este paralelă cu grohotișul. Din această creastă se coboară în rapel 10 m, sau printr-un paltin în dreptul intrării peșterii.

Altitudine relativă 430,0 m ; altitudine absolută 430 m.

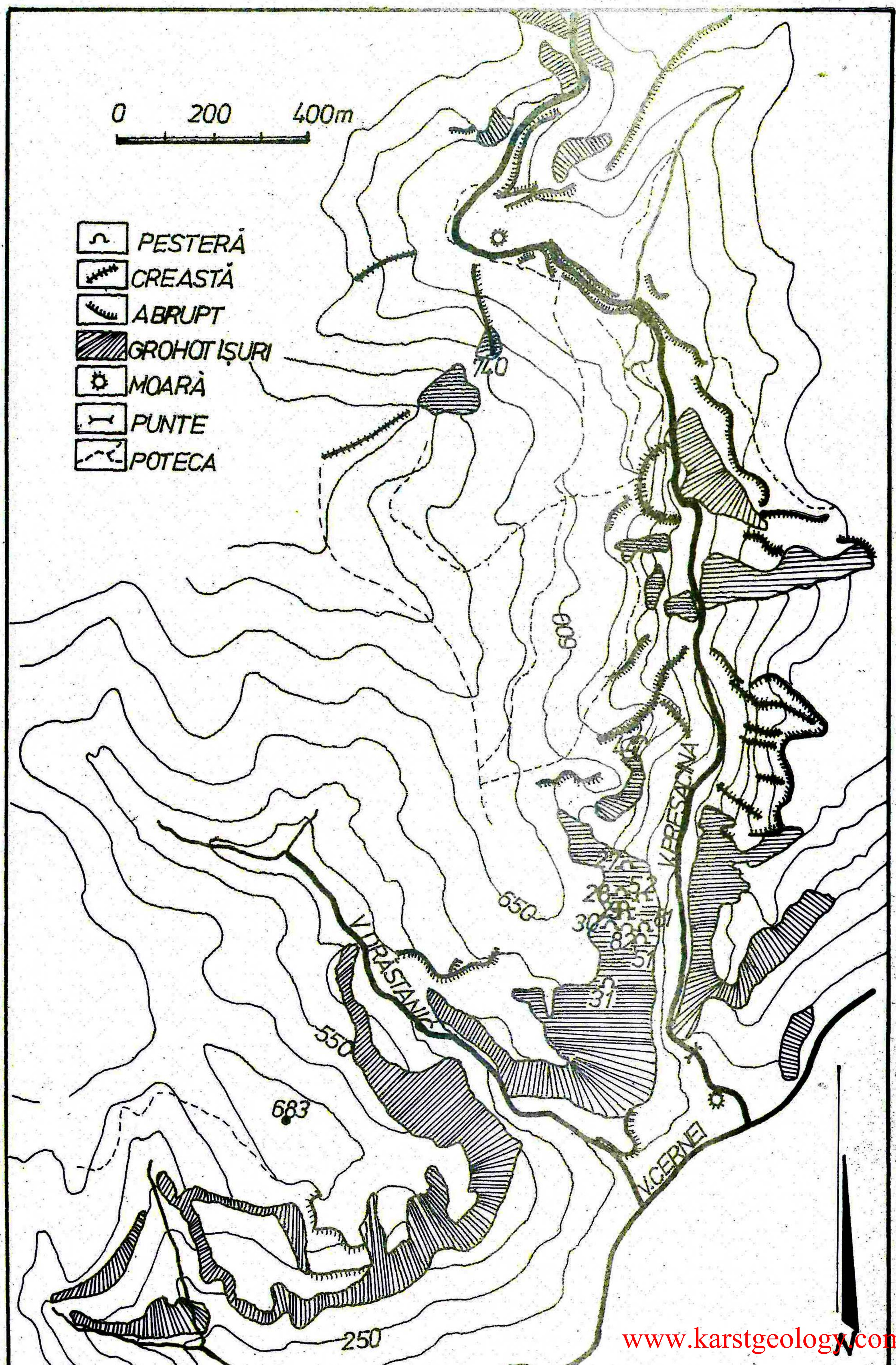
Lungime 332,9 m ; denivelare 15 m.

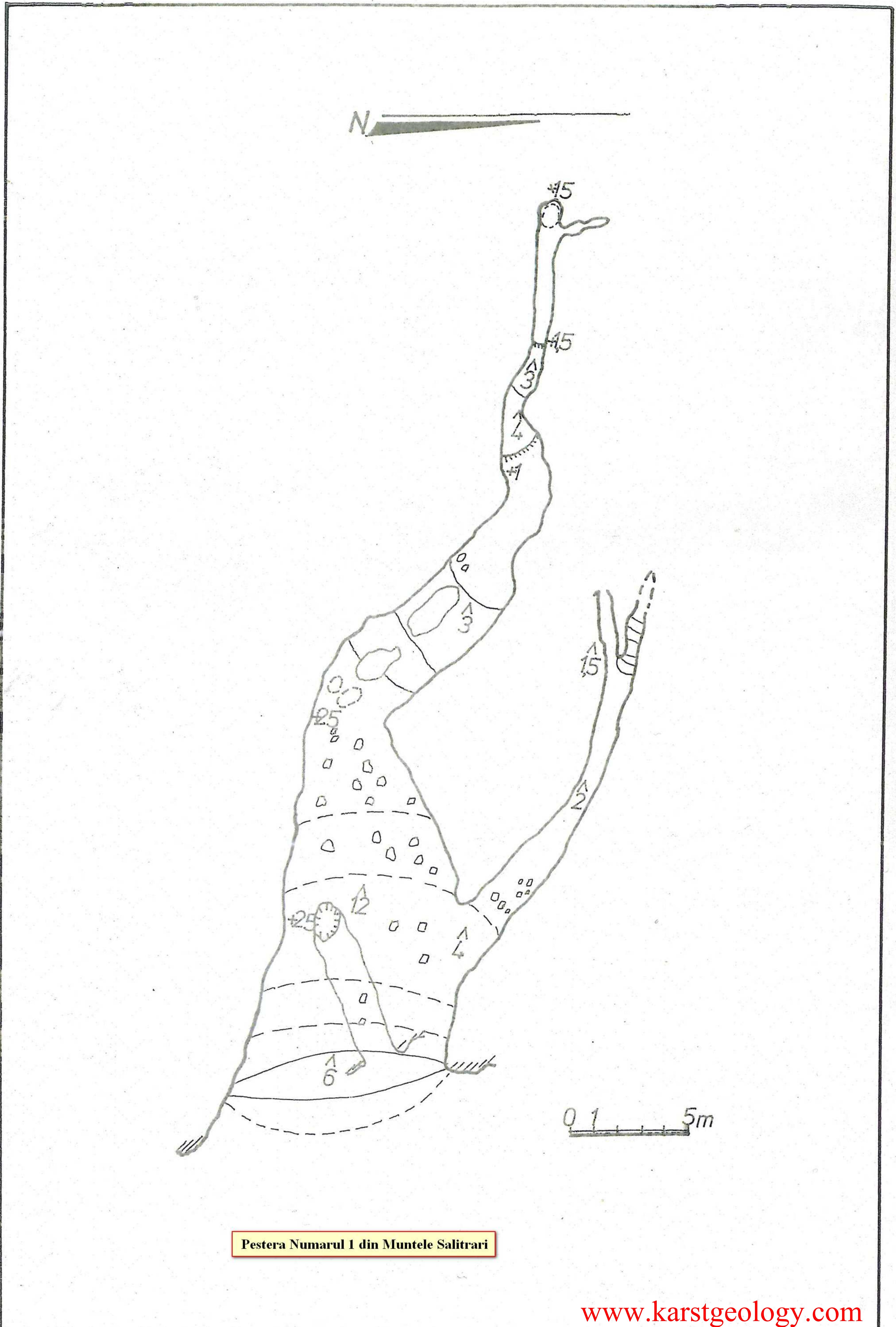
Descriere : deschiderea impresionantă a peșterii (9 x 18 m) se continuă cu o galerie de proporții asemănătoare care după 25 m ajunge într-o sală. Din aceasta se desprinde o galerie laterală de dimensiuni mari la început, care urcă în pantă 5 m, terminându-se într-o diaclază scurtă.

Din sală, galeria principală a peșterii se continuă cu o înălțime medie de 3—4 m, prezintănd din loc în loc mici diverticole laterale de dimensiuni reduse. În sectorul terminal al peșterii înălțimea tavanului poate ajunge în unele locuri pînă la 20 m, în timp ce lățimea galeriei rămîne relativ constantă. În partea stîngă a galeriei se poate observa o sală de dimensiuni relativ reduse, în care se găsește un lac foarte adînc cu apă limpede. Terminusul peșterii este marcat de o îngărmădire de mici gururi ; lățimea galeriei reducîndu-se simțitor, fiind desprătită în două sectoare înguste de un pilier. Înălțimea tavanului coboară pînă la 2 m..

Cod 2144 — Peștera nr. 9 din valea Presacina.

Catalog 44 — explorare C.S. „Focul Viu“ București.

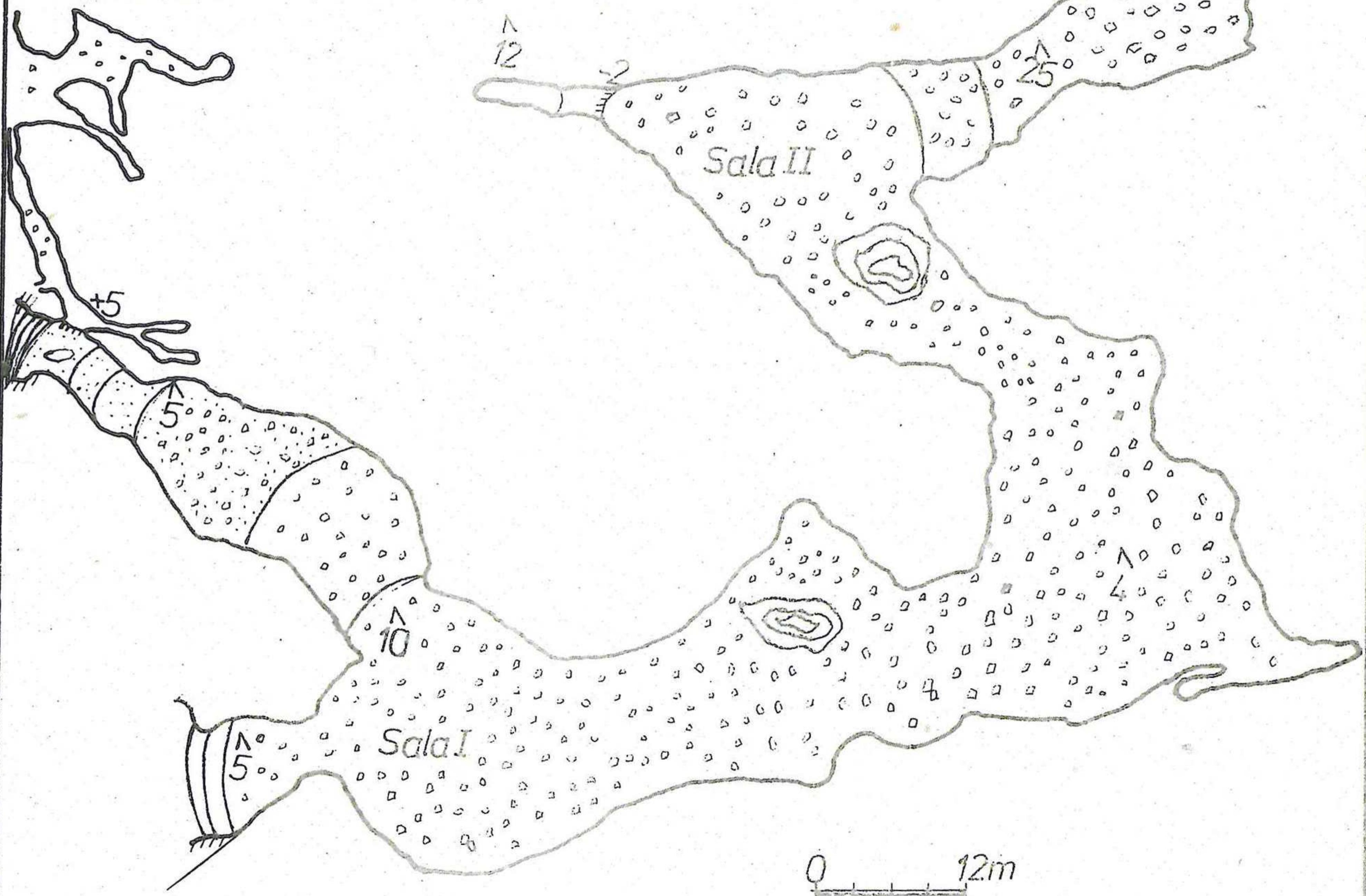




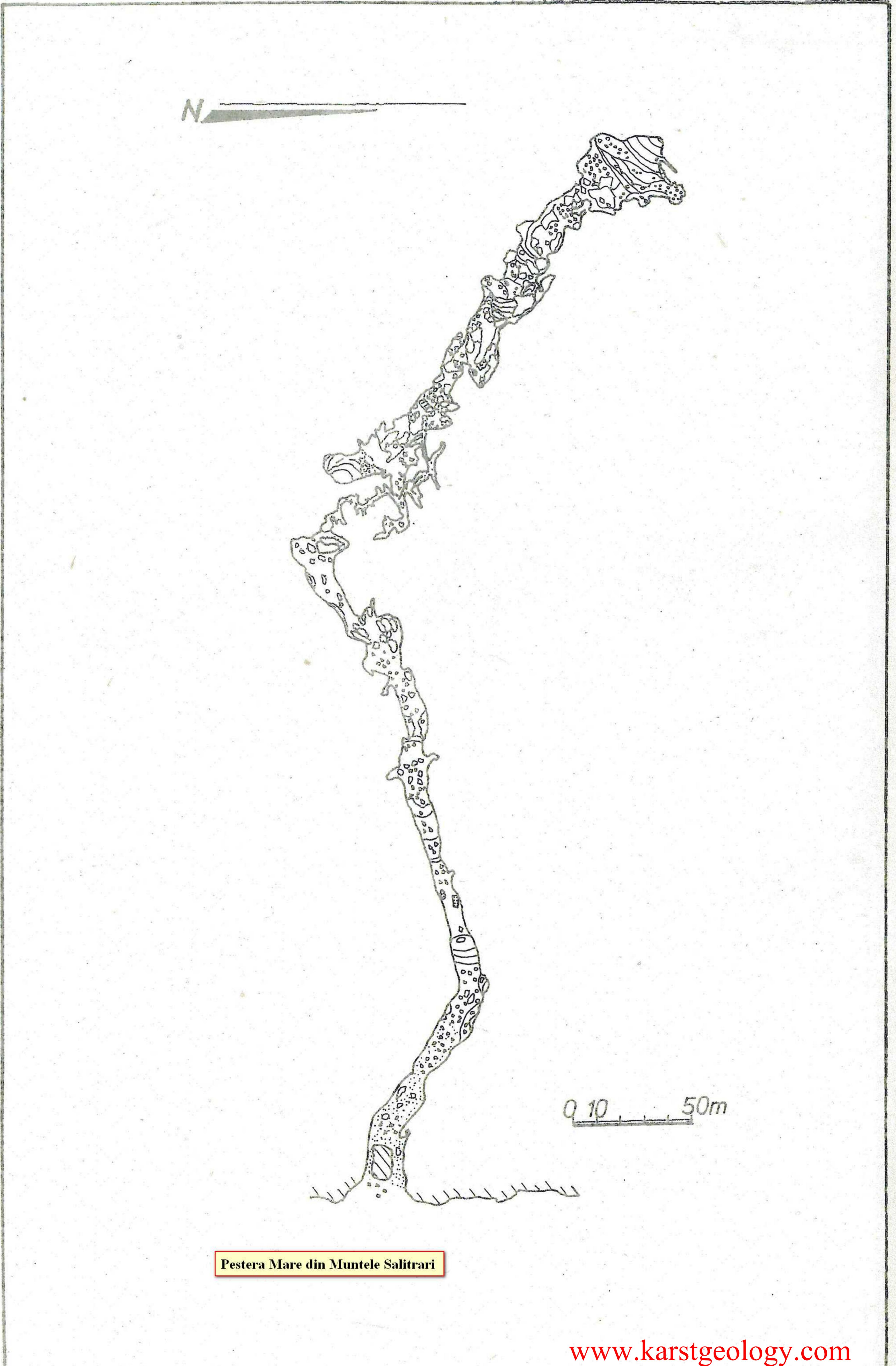
Pestera Numarul 1 din Muntele Salitrari

Pestera Numarul 3 din Muntele Salitrari

P.nr.3(29)



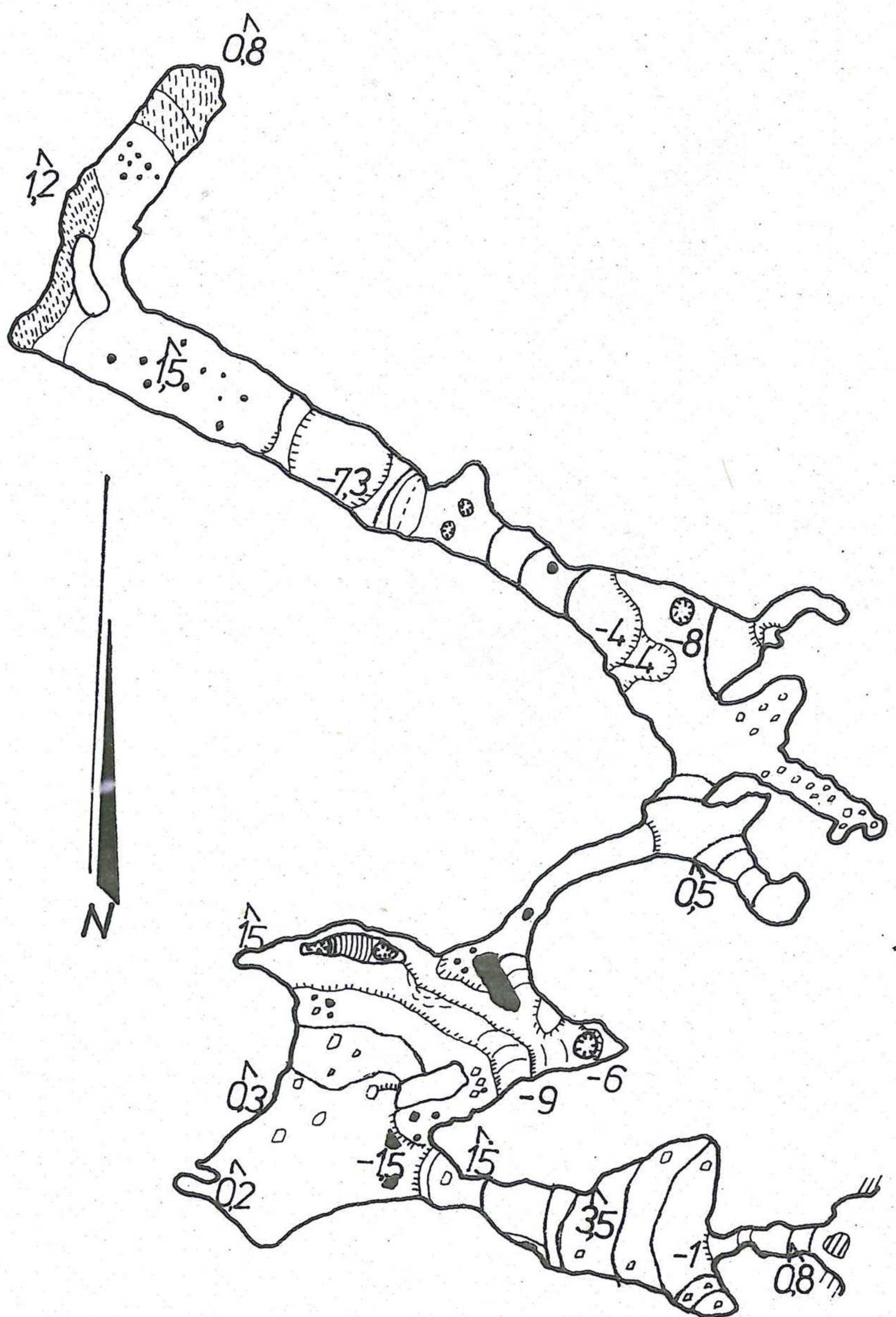
Pestera Numarul 2 din Muntele Salitrari



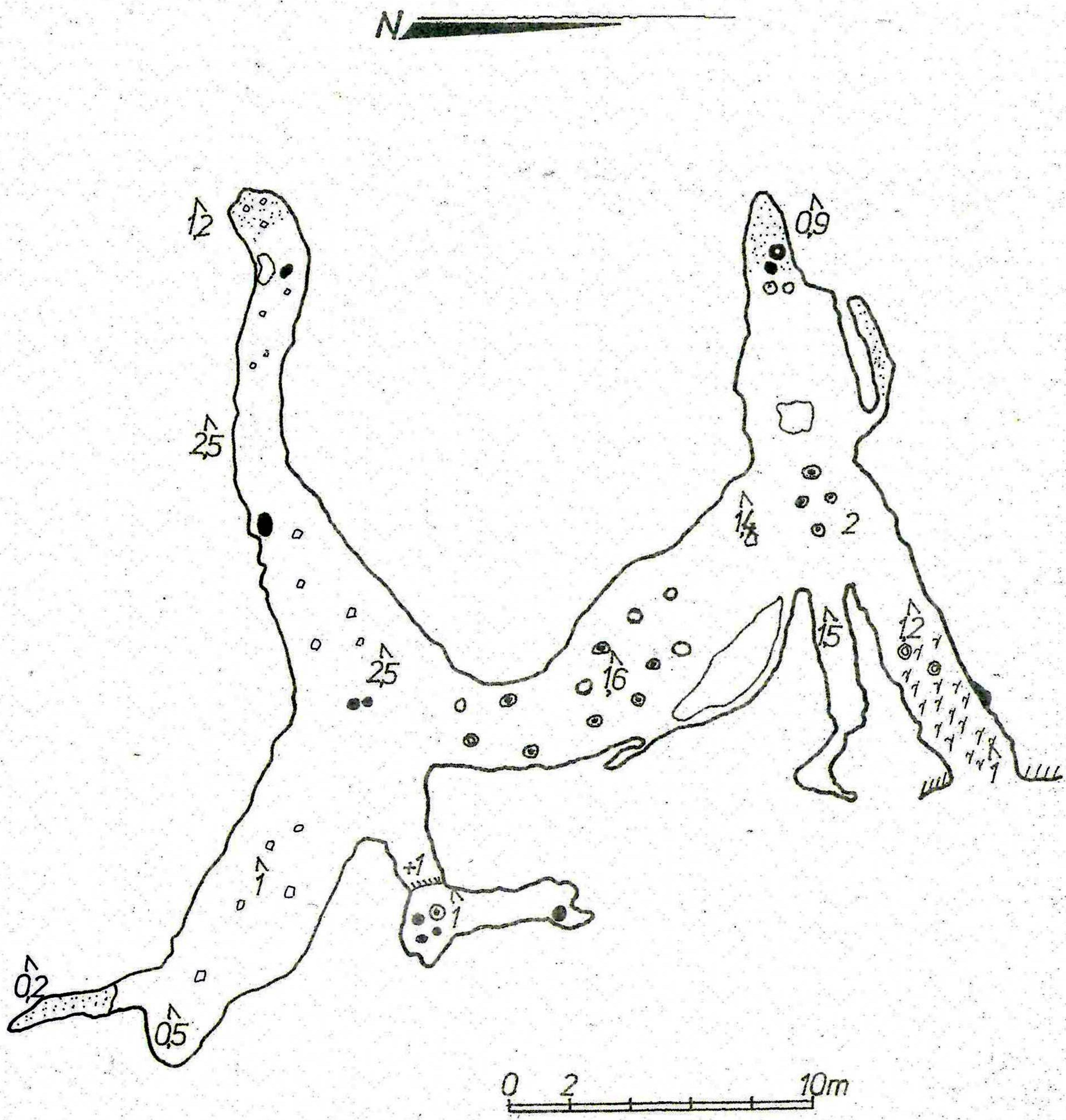
Pestera Mare din Muntele Salitrari



Gaura Hotilor de sub Paltin

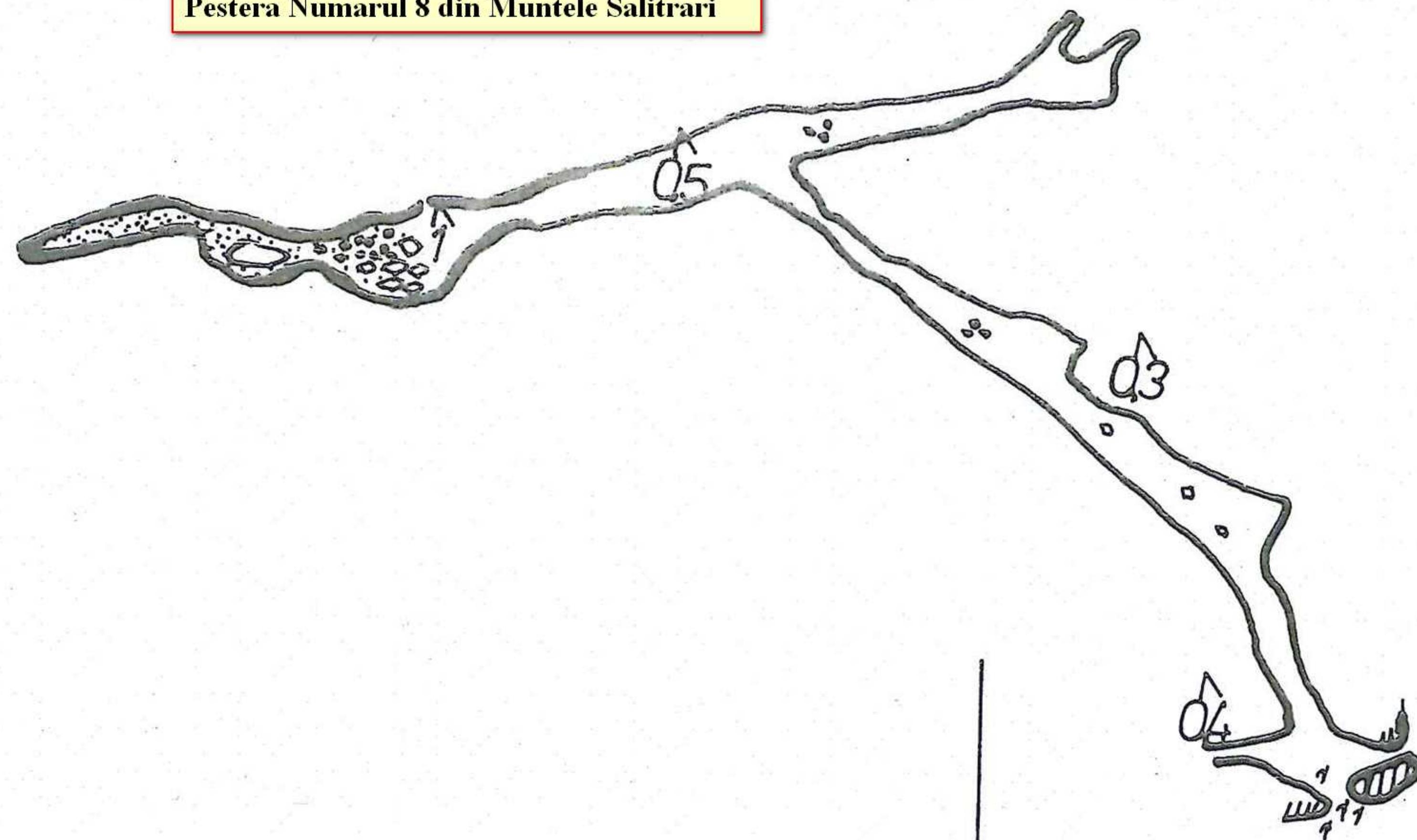


Pestera Numarul 9 din Valea Presacina



Pestera Numarul 6 din Muntele Salitrari

Pestera Numarul 8 din Muntele Salitrari



Pestera Numarul 9 din Muntele Salitrari

(This section is blank)

(This section is blank)

Pestera Numarul 7 din Muntele Salitrari

(This section is blank)

(This section is blank)

0 5 10m

Sinonime — Peștera lui Roland.

Localizare : de la intrarea în Cheile Presacinei se urcă pe vale cca. 400 m pînă în dreptul peșterilor 36 și 37. De aici se urmează poteca care merge spre peșterile nr. 28, 29 și 30, pe grohotișul din versantul drept al văii pînă interceptăm o potecă paralelă cu valea ce este pe curba de nivel. Se urmează firul potecii aproximativ 300 m pînă se traversează un nou grohotiș. Din acest punct se poate observa în versantul drept o arcadă mare de peșteră, care este deschiderea peșterii 2144/50. La baza acesteia este intrarea peșterii nr. 9 din valea Presacina.

Altitudine relativă 135 m ; altitudine absolută 485 m.

Lungime 361 m ; denivelare 50 m.

Descriere : deschiderea peșterii este de mici dimensiuni. Existența unui pilier în această zonă dă naștere de fapt la două deschideri de $0,2 \times 0,3$ m, respectiv, $0,3 \times 0,5$ m. Peștera începe cu o galerie puternic descendentă cu podeaua formată din prăbușiri desprinse din tavan. La cîțiva metri de la intrare, galeria începe să se largescă și coboară într-o sală, limitată spre nord de o diaclază largă. Sala are podeaua formată din pietrișuri și bolovănișuri care spre partea interioară a peșterii sunt înlocuite cu formațiuni stalactitice și stalagmitice.

Cele două extremități ale diaclazei mari sunt puțuri de 20 m adîncime, cu peretii acoperiți cu coralite, avînd terminusurile în fund de sac. La partea superioară a diaclazei printre formațiunile din partea opusă sălii se poate observa o galerie foarte îngustă, la început orizontală, care coboară într-o mică săliță. Din aceasta se desprind mai multe diverticale care se închid după cîțiva metri, galeria principală coborînd într-o a doua sală de dimensiuni mai mari. Din acest punct (dimensiunile galeriei 4×4 m) galeria se continuă cu o succesiune de săritori din care cea mai mare este de —8 m și se atinge un sector orizontal de 10 m lungime cu stalactite și stalagmite de un alb-transparent. Sectorul terminal coboară lin și este colmatat cu argilă și concrețiuni.

Cod 2144 — Peștera nr. 6 din Muntele Sălitrari.

Catalog 51 — explorare Cercul de speologie „Focul Viu“ din București, 1979.

Localizare : vezi peștera nr. 30. Din dreptul deschiderilor peșterii nr. 30 se coboară 50 m diferență de nivel pe valea cu grohotiș. În versantul drept al acesteia apare intrarea de mici dimensiuni a peșterii nr. 6.

Altitudine relativă 130 m ; altitudine absolută 430 m.

Lungime 103,1 m ; denivelare 1 m.

Descriere : peștera are o deschidere de $1,8 \times 1$ m, care se continuă cu o înălțime medie de 2 m. Peștera este suborizontală, cu podeaua acoperită cu pietrișuri. Din loc în loc apar cîteva concrețiuni. Direcția generală a cavitatei este NV — SE, din care se desprind diverticole de dimensiuni asemănătoare cu galeria principală. Pe diverticolul din versantul estic există o săritoare de +1 m, ceea ce constituie denivelarea maximă a peșterii.

Cod 2144 — Peștera nr. 7 din Muntele Sălitrari.

Catalog 52 — explorare Cercul de speologie „Focul Viu“ din București, 1979.

Localizare : vezi peștera nr. 51. În versantul opus al văii cu grohotiș, la 10 m diferență de nivel deasupra peșterii nr. 51.

Altitudine relativă 140 m ; altitudine absolută 440 m.

Lungime 1,1 m ; denivelare 0,5 m.

Descriere : deschiderea cavitatei este de $0,8 \times 1,2$ m și se continuă cu o diaclază îngustă și joasă, cu podeaua ușor ascendentă spre partea finală a peșterii.

Cod 2144 — Peștera nr. 8 din Muntele Sălitrari.

Catalog 81 — explorare Cercul de speologie „Focul Viu“ din București, 1979.

Localizare : vezi peștera nr. 6. Peștera se află puțin în amonte de peștera nr. 6, în același versant pe valea cu grohotiș.

Altitudine relativă 135 m ; altitudine absolută 455 m.

Lungime 43 m ; denivelare 0 m.

Descriere : peștera are două deschideri de dimensiuni reduse ($0,4 \times 0,7$ m ; $0,5 \times 0,7$ m) și se continuă cu o galerie îngustă, joasă, care în sectorul central se bifurcă în două părți, care sunt de fapt componente ale aceleiași galerii, dezvoltată pe diaclază. Terminusul cavitatei este format dintr-o mică sală cu peretii acoperiți cu curgere parietală, iar podeaua cu pietrișuri.

Cod 2144 — Peștera nr. 9 din Muntele Sălitrari.

Catalog 82 — explorare Cercul de speologie „Focul Viu“ din București, 1979.

Localizare : peștera se află la cca. 20—25 m sub peștera mare din Muntele Sălitrari, în versantul drept al văii cu grohotiș.

Altitudine relativă 160 m ; altitudine absolută 460 m.

Lungime 12,7 m ; denivelare 1,5 m.

Descriere : peștera are două deschideri de 1,5 x 1,8 m și, respectiv, de 1,5 x 1 m. Cele două galerii care pornesc din cele două deschideri se unesc în zona terminală a cavității, delimitând un pilier.

B i b l i o g r a f i e :

- * * * 1964, Lucrările Institutului de speologie „Emil Racoviță“ din București, Nota 1, Tom III, Editura Academiei R.S.R., București.

LES GROTTES DES MONTAGNES SALITRARI

George Ponta, Adrian Solomon

— résumé —

Les auteurs présentent les grottes qui se développent dans le mont Sălitrari sur le versant droit de la vallée Presacina — Cerna, ayant leur longueur compris entre 11,1—1 500 m, étant porté sur la carte dans la période 1978—1980.